

ข่าวเลขที่ 4

31 ตุลาคม 2562

กรมการค้าภายใน ร่วมกับคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แถลงความคืบหน้าการการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนยา เวชภัณฑ์ บริการรักษาพยาบาล บริการทางการแพทย์ และบริการอื่นของสถานพยาบาล

.....

กรมการค้าภายใน ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ แนวทางการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนยา เวชภัณฑ์ บริการรักษาพยาบาล บริการทางการแพทย์ และบริการอื่นของสถานพยาบาล ร่วมกับคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์กำไรส่วนเกินระหว่างราคาขายและต้นทุนที่เหมาะสมของยา เวชภัณฑ์ ค่าบริการรักษาพยาบาล บริการทางการแพทย์ และบริการอื่นของสถานพยาบาล เพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นธรรม และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านการกำหนดราคาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีอาจารย์จากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และที่ปรึกษา คือ คุณวรพงษ์ สุธานนท์ หัวหน้าสายงานที่ปรึกษา Forensic Services บริษัท ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส คอนซัลติ้ง (ประเทศไทย) จำกัด (PwC) ซึ่งเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับงานบริการด้านการเงินการธนาคาร ประกันภัย ธุรกิจยา โรงพยาบาล โรงแรม และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

● การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดราคาขายยาของโรงพยาบาลเอกชน

จากการวิเคราะห์ศึกษาข้อมูลราคาซื้อ (ต้นทุนยา) และราคาขายยาที่โรงพยาบาลเอกชนแจ้งเข้ามาในระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Big Data) โดยมีวิธีการวิเคราะห์แบบ Visual Analytics ด้วยการเรียงลำดับของราคาขายและราคาซื้อ จากสูงสุดไปต่ำสุด และจำแนกปัจจัยที่อาจมีผลต่อการกำหนดราคาขายและราคาซื้อ ในเบื้องต้นผลการวิเคราะห์ มีภาพรวมไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

๑. ปัจจัยกลุ่มธุรกิจ แบ่งเป็น ๑) แบบกลุ่ม (ที่มีบริษัทในเครือ) ๒) แบบเดี่ยว และปัจจัยประเภทธุรกิจ แบ่งเป็น ๑) บริษัทจำกัด ๒) บริษัทมหาชนจำกัด ๓) มูลนิธิ และ ๔) บุคคลธรรมดา พบว่า มีผลต่อการกำหนดราคาขายยาของโรงพยาบาลเอกชน

- โรงพยาบาลแบบกลุ่ม (ที่มีบริษัทในเครือ) ประเภทบริษัทจำกัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดราคาขายสูง ขณะที่ราคาซื้อค่อนข้างต่ำ ซึ่งโดยปกติเชื่อได้ว่า มีอำนาจต่อรองสูงและน่าจะมีการจัดซื้อในปริมาณที่มาก ดังนั้น ธุรกิจแบบกลุ่มจะมีอัตรากำไรส่วนเกิน (CM Ratio) สูง

- โรงพยาบาลแบบเดี่ยว ประเภทบริษัทจำกัดและมูลนิธิ พบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดราคาขายค่อนข้างต่ำ ขณะที่ราคาซื้อค่อนข้างสูง ซึ่งโดยปกติเชื่อได้ว่า มีอำนาจต่อรองต่ำและจัดซื้อในปริมาณที่น้อย ดังนั้น ธุรกิจแบบเดี่ยวจะมีอัตรากำไรส่วนเกิน (CM Ratio) ต่ำกว่าแบบกลุ่ม

๒. ปัจจัยแหล่งที่ตั้ง แบ่งเป็น ๑) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๒) ภาคกลาง ๓) ภาคเหนือ ๔) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕) ภาคตะวันออก ๖) ภาคตะวันตก และ ๗) ภาคใต้ พบว่า โรงพยาบาลส่วนใหญ่ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล และพื้นที่ในจังหวัดท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกำหนดราคาขายสูง

๓. ปัจจัยมาตรฐาน Joint Commission International : JCI โรงพยาบาลเอกชนอ้างว่าได้รับมาตรฐาน JCI เป็นต้นทุนของยา ซึ่งจากการศึกษา พบว่า มาตรฐาน JCI ไม่มีผลต่อการกำหนดราคาขายยาของโรงพยาบาลเอกชน ทั้งนี้ ไม่ว่าโรงพยาบาลที่มีราคาขายสูงสุดและต่ำสุด ๑๐ อันดับแรกต่างก็ไม่ได้มาตรฐาน JCI เนื่องจากหาก JCI มีผลต่อการกำหนดราคาโรงพยาบาลที่กำหนดราคาขายสูงควรจะแสดงผลว่าเป็นโรงพยาบาลที่ได้มาตรฐาน JCI

๔. ปัจจัยขนาดโรงพยาบาล โดยใช้จำนวนเตียงเป็นตัวจำแนก แบ่งเป็น ๑) ขนาดเล็ก : ๑ - ๓๐ เตียง ๒) ขนาดกลาง : ๓๑ - ๙๐ เตียง ๓) ขนาดใหญ่ : ๙๑ - ๒๐๐ เตียง และ ๔) ขนาดใหญ่มาก : ๒๐๑ เตียงขึ้นไป พบว่า ไม่ได้มีผลกระทบที่มีความสัมพันธ์กับการกำหนดราคาแต่อย่างใด

● ผลการศึกษา

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จากการวิเคราะห์โรงพยาบาลเอกชนที่มีราคาขายสูง ๑๐ อันดับแรก และราคาขายต่ำ ๑๐ อันดับแรก สรุปได้ดังนี้

- ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดราคาขายยาของโรงพยาบาลเอกชนส่วนใหญ่จะเกี่ยวเนื่องกับกลุ่มธุรกิจและประเภทธุรกิจ นอกจากนี้ ปัจจัยแหล่งที่ตั้งก็ส่งผลต่อการกำหนดราคาขายยาด้วย

- ต้นทุนการจัดซื้อยาของโรงพยาบาลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่การกำหนดราคาขายมีความแตกต่างกันตามปัจจัยดังกล่าวข้างต้น

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

- การกำหนดราคาขายของโรงพยาบาลเอกชนแบบกลุ่ม ไม่สอดคล้องกับต้นทุน กล่าวคือ ต้นทุนต่ำ แต่กำหนดราคาขายสูง

ตารางแสดงผลการบวกส่วนเพิ่มจากต้นทุน (Mark Up) และอัตราส่วนกำไรส่วนเกิน (CM Ratio) ของรายการยา ดังนี้

ตัวอย่างยา	ช่วงราคาขาย (บาท)	Mark Up (%)	CM Ratio (%)
Tylenol (แก้ปวดลดไข้)	๑ - ๒๒	๒๖.๕๘ - ๔,๔๘๓.๓๔	๒๑.๐๐ - ๙๗.๘๒
Anapril (ลดความดัน)	๒ - ๕๖	๑๕๐ - ๙,๑๐๐	๖๐ - ๙๘.๙๑
Bestatin (ลดไขมัน)	๒ - ๖๑	๑๘๕.๗๑ - ๑๑,๙๖๕.๒๑	๖๕ - ๙๙.๑๗
Depakine (รักษาลมชัก)	๓๐๐ - ๑,๓๕๔	๒๖.๑๒ - ๔๗๐.๐๑	๒๐.๗๑ - ๘๒.๔๖
Ciprobay (ยาฆ่าเชื้อ)	๑,๗๒๓ - ๓,๖๕๔.๘๘	๖๔.๔๒ - ๒๕๕.๘๑	๓๙.๑๘ - ๗๑.๙๐
Herceptin (ยามะเร็ง)	๘๖,๕๐๐ - ๒๓๔,๗๖๗	๙.๙๘ - ๑๘๘.๘๐	๙.๐๗ - ๖๓.๓๗

● ประโยชน์จากการศึกษา

ประโยชน์จากการศึกษานี้ทำให้เกิดความโปร่งใส เป็นธรรมในด้านการกำหนดราคาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ธุรกิจโรงพยาบาลสามารถดำเนินธุรกิจได้ และประชาชนผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงราคาที่มีความโปร่งใสและเป็นธรรมได้

● ระยะต่อไปจะทำการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับมาตรฐานของไทย (Thai Medicines Terminology : TMT) ตามที่โรงพยาบาลเอกชนแจ้งให้กรมการค้าภายใน

.....